

विरोचनपुत्रे इदेवमेवे च 'वेन बहो बहीराजा
दानवेन्द्रो महावहः' रत्नावल्यनमनः । उजरवा
सुवचर्मणि स्त्री० स्त्रीम् । "मृदस्वस्तु बदा मय्येव
बहीपक्षितमात्मनः" इति मनुः । उदरावयवमेवे "बलि-
त्वं चाह महार बाबा" इति कुमारः । द्युष्टास्ते बहु-
राकारे मांसपिण्डे, वेद्यासु चर्मसु च दद्यात् । अन्त-
रुद्राहमेवे च (पाङ्क) की० स्त्री० क , बलिका तत्तार्थे
अतिबलावाच राजनिः । १० वयातिवंशप्रसुतपोषपुत्रे
विष्णु पु० । दानवमेदकया माग० इत्य० दद्यात् ।

वेन्द्रदेवबलिचरणप्रहारः मार्क० पु० उत्तरो यथा ।
"ततोऽन्नेक्षर्यं कुर्याद्दद्याच्च बलिमित्यथ । ब्रह्मणे
मृदस्वस्ते तु विष्णवेभ्य एव च । अन्तर्निं रुद्रहिंसा
प्रागुदीच्यां बलिं लिपेत् । प्राच्यां गङ्गाय, द्याम्बायां
वज्राय बलिमाहरेत् । प्रतीच्यां वज्रबाधेव सोमायो-
सरतो बलिम् । दद्याद्वाले विधात्रे च बलिं हारे
मृदस्व च । अर्यमुपे च बलिं दद्यात् मृदेभ्यश्च वन-
न्ततः । नक्तचुरेभ्यो भूतेभ्यो बलिमाकाशतो हरेत् ।
पितृणां निर्जपेभ्यश्च दक्षिणाभिमुखस्वितः । मृदस्व-
काशरो भूत्वा सुसमाहितमानसः । तनस्रोतसुषीदाय
तिष्ठेदाचमनाय वै । स्थानेन निक्षिपेत् प्राज्ञसाक्षा
उद्दिष्टा देवताः । एवं मृदबलिं कृत्वा मृदे मृदपतिः
शुचिः । बाध्यावनाय भूतानां कुर्यादुत्सर्गपादरात् ।
अभ्यश्च मृपेभ्यश्च वयोभ्यश्च मृदेभ्यश्च । वेन्द्रदेवं हि
नामेतत् सायं प्रातश्च दद्यात् ।

देवोद्देष्टव्यबलिविधेयादिकं यथा

"हायकवनिदानेषु याज्ञाः सर्वसुरस्य तत्र प-
लिचः कक्षपा याज्ञा मत्स्या नवविधा श्रुताः ।
बहिषो गोधिषा नावय्यागो बभ्रुश्च मृद्वरः । खड्गश्च
कण्टारश्च गोधिषा सरभो हरिः । शार्ङ्गश्च नर-
सैव एवमस्मिन् बलिचरा । चण्डिकाभैरवादीनां
कवचः परिकीर्तिताः । बलिभिः साध्यते सुक्ति-
र्बलिभिः साध्यते मृगम् । बलिदानेन व्रतं जयेत् मत्स्य-
पुष्पाक्षपः । मत्स्यानां कक्षपानासु रुधिरैः व्रतं
विधा । बाधेनं तृप्तिवाधाति याज्ञेनां वासु जीनय ।
मृगाणां शोचिमेतद्देवी नराणां च शोचिमेतः । अतो
श्रमणां शोचिमेतद्देवी तृप्तिवाधाति च वा । गोमोहि-
ज्जया रुधिरैर्बहिषी तृप्तिवाधाति च । कण्टारस्य
रुधिरैः मृदस्वश्च च शोचिमेतः । याज्ञेनां व्रतं देवी

तृप्तिं द्यादवगर्भिणी । बहिषाणासु खड्गानां रुधिरैः
व्रतवर्धिनीम् । तृप्तिवाधाति परमां शार्ङ्ग रुधिरैः सवा ।
विंशत्य वरभक्षायां कानास्य च शोचिमेतः । देवी तृप्ति-
वाधाति चण्डिकां परिचक्षरान् । बाधैरपि तथा प्रीती-
रुधिरैर्वस्त्रं वावती । कण्टारस्य व्रतं तथा मत्स्यस्य
रोहितम् । बाधैर्निवृत्तयुगवापि क्वं तेषां पृथक्
पृथक् । कण्टारस्य बाधेन तथा खड्गेन चण्डिका ।
वर्णां पञ्च शक्त्यैव तृप्तिवाधाति केवलाम् । रोहितस्य
त मत्स्यस्य बाधेनां हीनस्य च । तृप्तिवाधाति
वर्णां व्रतानि लीचि मत्प्रिया । त्रिःपिण्डास्त्रीन्द्रि-
यः शोचिमेतो रुद्रस्वजापतिः । बाधैर्निवः प्रोच्यतेऽद्यो
हव्ये कव्ये च व्रततः । नीलपीवो रक्तशीर्षः कण्ट-
ारः वितन्मृदः । बाधैर्निवः स्थाव पक्षीयो मय विष्णो
रतिप्रियः । "मत्स्यपूतं शोचिमेतत् पीवूषं जायते
वदा । मत्स्यकक्षापि तस्यासि मांसस्यापि वदा शिवा ।
तस्यान् पञ्चने दद्याद्दुग्धैः शीर्षं च रोहितम् । भोक्त्रे
शोचिमे च मांसानि निवृत्तीनादिचक्षयः । पूजासु नाऽप्य
मांसानि दद्याद्दे वापकः कश्चित् । क्वते तु रोहित
शीर्षममृतं तन् जायते । कुष्माण्डमिषुदण्डस्य मद्या-
मांसमेव च । एते बलिमहाः प्रोक्ताः कृत्वा जाग-
रणाः वदा । चण्डिकासि कर्तव्या वा केदं सुखवि-
प्रातः । दाताविधेयकृत्तचण्डिकाभिस्तु मध्यमम् ।
शुभं प्रभातं चैवाधमं परिकीर्तितम् । एतयोऽप्यैः
शक्तिवाणादीर्भैर्निवृत्तैः वदापि न । नास्ति देवी
बलिं तन्तु दाता मत्स्यमवाप्नुयात् । इत्येनं शोचिमेतत्
प्रोचिमेतं तापकः पश्यम् । पक्षिणं वा ब्रह्महर्षा सोऽवा-
धाति सुदुःसहम् । नामन्त्य खड्गान्तु बलिं निवृत्तीत
विचक्षयः । "पशूनां पक्षिणां च नराणां च विधे-
यतः । स्त्रियं न दद्यात् बलिं दत्त्वा नरकमाप्नुयात् ।
मृगाणां बलिदानेषु शोचिमेतं पश्यपक्षिणः । बलिं दद्या-
न्मानुषो न्यक्ता ब्रह्मातपूजितम् । न लिप्तासीदकाव्यं न
पश्य दद्यात् शिवावलिम् । न च लिप्यन्काव्यं न प्रद-
द्याद्दे पतलिषम् । काष्ठाभ्यङ्गादिदण्डान्तु न पश्य पक्षिण-
मवा । इत्येव दद्याद्यथाभक्त्यै तथैव पश्यपक्षिणो ।
किञ्चिन्नाहूतवर्णादिभस्मदन्तमेव च । भस्मदण्डादि-
कक्षापि न दद्यात् वदाचन । "नारं बलिं विरो-
रक्तं देव्याः पञ्चक् निवेदेत् । कामसु वागमो दद्यात्क-
श्चिदं वितरेत् पुरः । पक्षिणं वागमो दद्यादप्यतो देह